

7. A-luokka

8. A-luokka

9. A-luokka

10. A-luokka

11. A-luokka

12. A-luokka

13. A-luokka

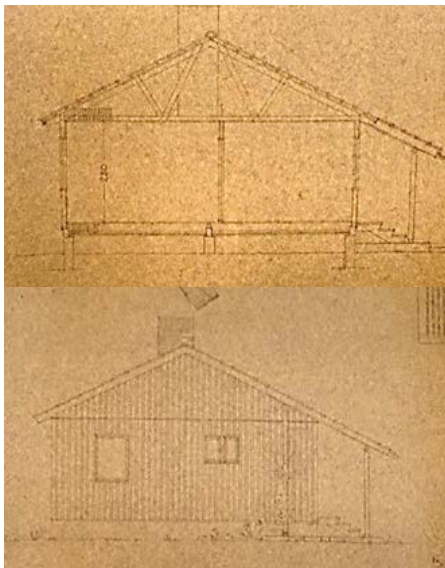
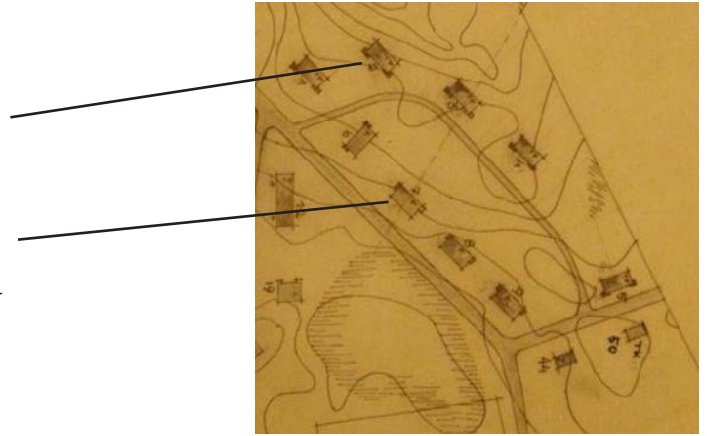
14. A-luokka

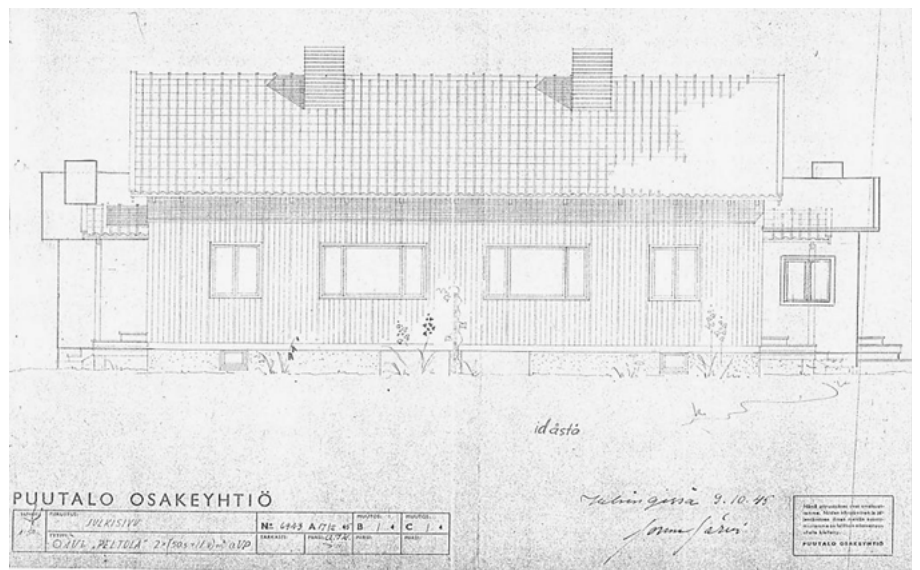
15. A-luokka

Lemminkäisentien neljä taloa oli aluesuunnitelmassa osoitettu rakennettavaksi ”Tikkapari” nimisillä ja Vårdöntien varren neljä taloa ”Peltola” nimisillä talotyypillä. Molemmat tyytit olivat (7x14m) kokoisia paritaloja, joissa huoneistojen keskushormin ympärille sijoittui olohuone, keittiön, makuuhuone ja wc.

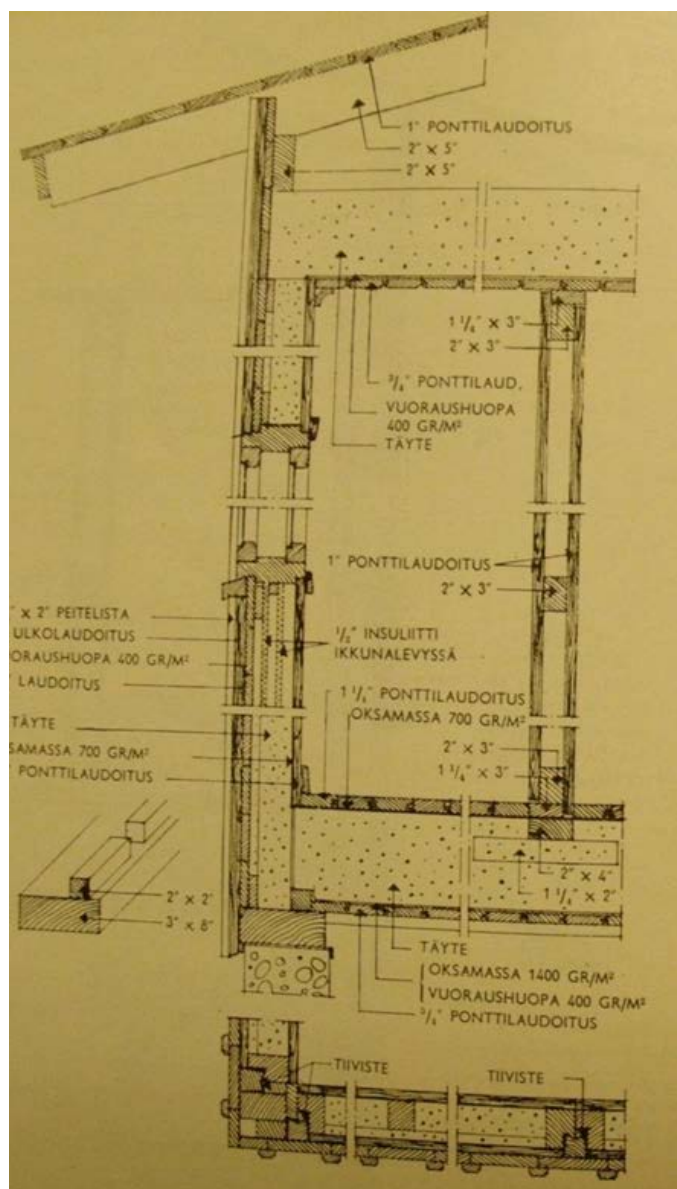
Tikkaparin piirustuksissa (kuvia alla) on Toivo Jäntin ja Peltolan piirustuksissa Jorma Järven allekirjoitukset. Eteläosaan oli Erkki Huttusen suunnitelmassa osoitettu kerhorakennus.

Puutalo Oy:n ”Peltola” nimisen talotyypin piirustus, jolla on rakennettu alueelle rakennuksia. Piirustukseen on myöhemmin piirretty päälle kuistilajennukset sauna- ja pesutilojen rakennuslupahakemusta varten. Piirustuksen allekirjoittanut Jorma Järvi oli Alvar Aallon ja Toivo Jäntin ohella

arkkitehti, joka laati Puutalo Oy:lle tyyppisuunnitelmia. Järvi tuli tunnetuksi 1930-luvulla Helsingin postitalon ja Uimastadionin suunnittelijana. Järvi oli vuonna 1940 siirtynyt juuri perustetun Puutalo Oy:n suunnitteluosaston johtajaksi ja jatkoi toimessa lähes koko 1940-luvun ajan. Puutalo Oy oli Ahlström yhtiöiden ohella 1940-50-luvulla tärkein puurakenteisten elementtitalojen kehittäjä ja tuottaja Suomessa. Asemastaan johtuen Järvi oli yksi perusteellisimmin standardisoinnin ja rationalisoinnin kysymyksiin perehtyneistä arkkitehdeistamme.

Puutalo Oy:n esitteessä rakenneleikkaus sekä selostus sen eduista ja rakenteesta: ”.. Kun tyyppi on valittu ja perustus valmis, voidaan rakennus koota mihin vuodenaikaan hyvänsä valmiista kuivista osista. Erityisen huomattavana etuna on pidettävä koottavien puutalojen pätevästi suunniteltuja ajanmukaisia malleja. Jokainen vaatimattomampikin talotyyppi on monen arkkitehdin yhteistyön tulos...” . Monet Valkon teollisuusyhdyskuntien asunnot oli sijoitettu perinteisesti useamman perheen rakennuksiin, jota esite perustelee ”kokemus osoittaa, että kahden perheen talot ovat taloudellisempia kuin yhden...” ”Ulkoseinät naulataan tehtailla valmiiksi seinälevyiksi, jotka ovat täytetyt sahanjauholla tai sahanjauhon ja kutterinlastun seoksella, voimavillalla, turvepehkulla tms. ...ikkunanalustoissa ym. mihin täytettä ei päästä lisäämään käytetään insuliittilevyä” . Myyntiesitteissä oli estetty tehtaan käyttämiä seinärakenteita, joista kuvassa yleinen ja todennäköisesti Valkolammen rimalaudoitetuissa rakennuksissa käytetty rakenne. Puutalo Oy:llä oli parikymmentä taloja valmistavaa tehdasta Suomessa, joista Loviisaa lähinnä olevat olivat Kotkassa ja Porvoossa. Alla oikealla Puutalo Oy:n tehdasvalmisteinen PS-parakki, jota Erkki Huttunen sovelsi Valkolammen päiväkotiin ja poikamiesasuntolaan.

Ni som tänker bygga trähus i
BORGÅ
eller omgivning
- se här en välkommen nyhet!

Ni kan nu i Er egen stad erhålla upplysningar om monterings färdiga trähus, och liksom på ort och ställe avhandla om köp a dylika hus. Vi ha nämligen numera en distriktsrepresentant för Borgå med omnejd

Affärsmannen EDVIN BACKMAN
Borgå, Abborförsq. 6, tel. 738

som också står till tjänst med prospekt samt med upplifter om priser och leveranstider. Ni kan emellertid, om Ni så önskar fortfarande vända Er direkt till oss.

PUUTALO

Moneen tarkoitukseen sopivin rakennus, nopeasti pystytettävä, suuruus tarpeen mukaan

Majoitukseen, toimistoksi, teollisuusrakennukseksi, varastoksi ja moneen tilapäiseen tarkoitukseen on PS-parakki Teille paras ratkaisu. Se on helppo koota tehdasvalmistaisista osista ja voidaan pystyttää myös taioitetulle maalle puuristikojen varaan sekä helposti siirtää. Mitat voivat vaihdella 2.5 m:n kerrannaisina, leveys 5 m:stä 12.5 m:iin ja pituus kymmeniin metreihin.

Satoja PS-parakkeja on jo käytännössä, ja ne ovat osoittautuneet kaikin puolin tarkoitustaan vastaaviksi.

Ilmoittakaa meille, minkälaisen rakennuksen tarvitsette, niin lähetämme Teille sopivan tarjouksen.

16. A-luokka

17. A-luokka

18. A-luokka

19. A-luokka

Fantsnäs, s-alue

Merkkien selitykset

- S-merkki osayleiskaavassa
- S-merkki asemakaavassa
- su-merkki asemakaavassa
- sr-merkkiosayleiskaavassa
- sr-merkki asemakaavassa
- sr-merkki asemakaavassa, joka poistetaan osayleiskaavassa

1 : 5 000

Rakennuksen iät

- -1890
- 1890-1920
- 1920-1930
- 1930-1940
- 1940-1960
- 1960-1970
- 1970-

1. Smeds: vasemmalla valokuva vuodelta 1898 (Sarvilahden arkisto). Kohteen luokitus :A-luokka

Kuvissa mm. Smedsin Sali, yksi Smedsin ikkunoista ja nurkkarakenne, jotka ovat säilyttäneet 1800-luvun alun tyylipiirteet ja detaljoinnin.

2. Veckas: yläkuvissa valokuvat 1900-luvun alusta (kirja Sarvilahden historia). A-luokka

Yläkuvassa julkisivu merelle päin. Puistomainen suuri piha on rajattu kiviaidalla. Rakennus on julkisivuiltaan kattomateriaalin muutosta lukuun ottamatta lähes alkuperäinen. Vanhassa parvekekuvassa näkyy, että poikkipäädyn ikkunoissa oli värilasitus.

3. Vasemmalla työväenasunnoksi vanhasta aitasta 1930-luvulla muutettu ”Jussila”. Rakennus on hyvä esimerkki puurakennukseen sovelletusta pelkistetyistä klasisismista. B-luokka

4. Luotsitorppa alueen pohjoispuolella lähellä merenrantaa. Rakenteista päätellen torppa on luultavasti 1800-luvulta ellei jopa vanhempi. A-luokka

5. Alemmissa kuvissa tallinmäen rakennuksia mm. nykyisin vieraiden majoitusrakennuksena toimiva entinen työväenasunto A-luokka
Alimmassa kuvassa laidunmaisemaa.

Köpbacka

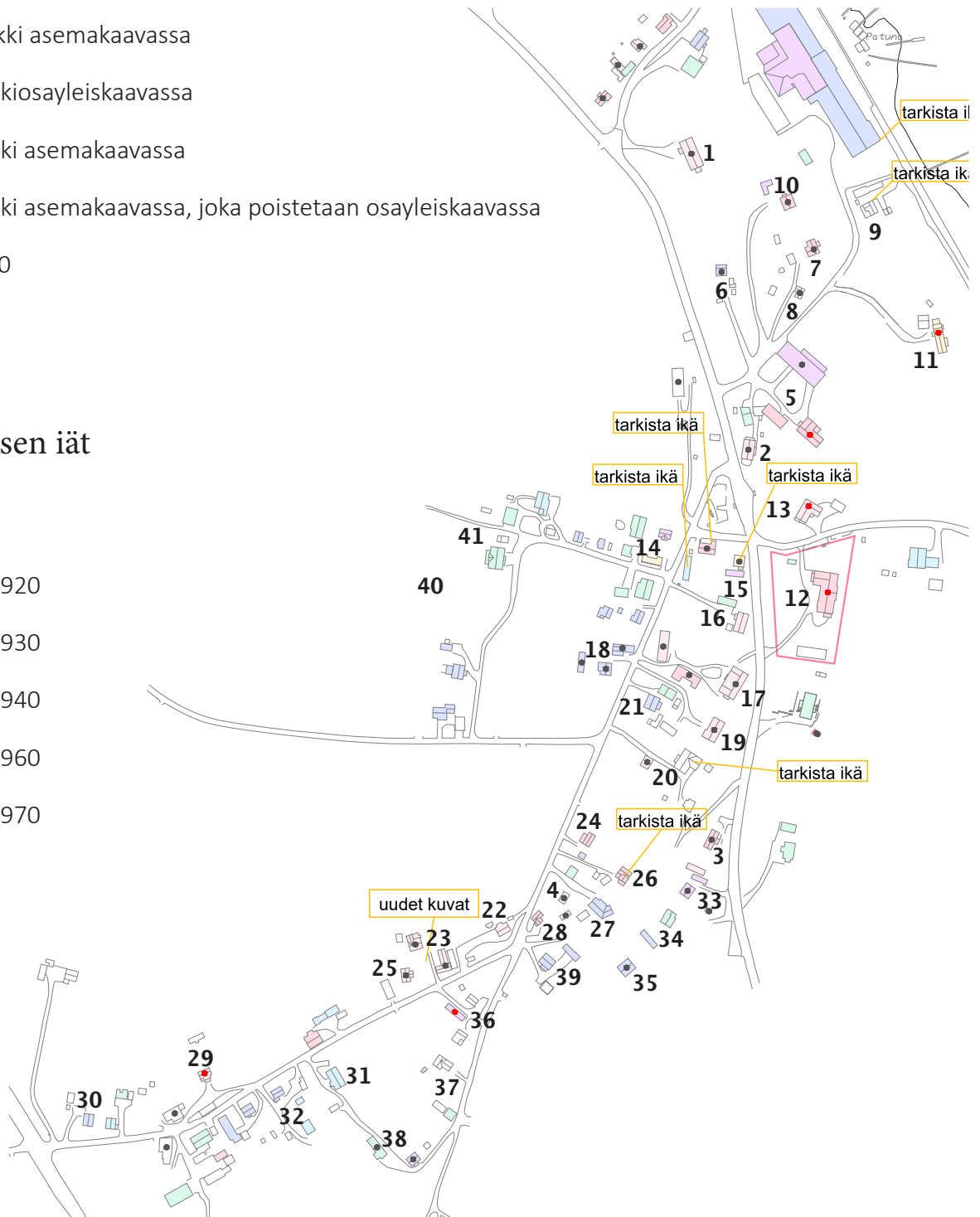
Merkkien selitykset

- S-merkki osayleiskaavassa
- S-merkki asemakaavassa
- su-merkki asemakaavassa
- sr-merkkiosayleiskaavassa
- sr-merkki asemakaavassa
- sr-merkki asemakaavassa, joka poistetaan osayleiskaavassa

1 : 5 000

Rakennuksen iät

- -1890
- 1890-1920
- 1920-1930
- 1930-1940
- 1940-1960
- 1960-1970
- 1970-

1930-luvun kartta

1. Seurantalo Fagerås (1906) A-luokka (erillisinventointi), Vanha Valkontie 2.

2. (1890) A-luokka. Rakennuksessa on vielä 1980-luvulla ollut kauppa. Vanha Valkontie 140.

3. (1900)-luvun vaihde) luokkaan A. Vanha Valkontie 171.

5. Hartikan päärakennus (1900-luvun alku), hirsirunkoinen piharakennus, navetta (1937) A-luokka, Hartikankuja 1.

6. (1933) A-luokka. Hartikankuja 2

7. (1900-20-l) A-luokka, Hartikanhuja 3a

8. (1920-l) A-luokka

Kohde 8. pihatien varrella oleva rakennus, C-luokka

9. (1940) C-luokka

10. A-luokka

11. (1855), A-luokka, Köpbackan ja Valkon alueen vanhimpia säilyneitä rakennuksia. Rakennettu huvilaksi, joka on kuulunut Hartikan tilaan. Hartikankuja 10.

12. Entinen kansakoulu (1920), suojeltu asemakaavassa. (erillisinventointi) A-luokka, Varvintie 1.

13. "Pikkukoulu" (1890) suojeltu asemakaavassa, (erillisinventointi) A-luokka. Varvintie 2.

14. Asuinrakennus, 1900-luvun vaihe, talousrakennus 1878, luokkaan B.

15. (1923) Pihakokonaisuus A-luokka, Kivijalassa on ollut aikoinaan kauppa. Köpbackantie 3.

Keltainen talousrakennus(1923) kuuluu kohteeseen no.15. Punainen kuuluu vastapäiseen pihaan.

16. (1895) luokkaan C

Köpbackantien suora linjattiin nähtävästi 1930-luvulla, aiemmin se kaarsi hieman ylempää ja pihojen lävitse.

Köpbackantien eteläpäässä rakentaminen on vaatimattomampaa kuin pohjoisosassa. Hevostallitoiminta tuo paikkaan aitoa maaseutukylämäistä karheutta.

17. Pitkä ulkorakennus ja asuinrakennus (1890-l), toinen suurehko ulkorakennus (1920-l), A-luokkaan pihakokonaisuus. Vanhat ulkorakennukset ovat erityisen kauniit, sinkitty aaltopelti sopii tyyllisesti hyvin talousrakennuksiin. Päärakennuksessa ullakkokerroksen ”haukkaikkunat” erikoisesti myös päädyissä. Köpbackantie 7.

18. (1947 kaikki rakennukset) pihakokonaisuus B-luokka. Köpbackant. 8.

Asuinrakennus on alueella melko tyyppilinen hiekanruskeaksi rapattu ja nurkkaikkunoin varustettu rintamamiestalo, joskin tyyppi näyttää yleistyneen alueelle vasta 1950-luvulla.

Näennäisesti vaatimattomien talousrakennusten viehättävyys syntyy kuten oheisissa kuvissa rakennusten sopusuhtaisuudesta (kts. saunapäättykuva) ja huolella toteutetuista yksityiskohdista (kts. navettarakennuksen ikkunakuva).

19. (1920? todennäköisesti vanhempi)
A-luokka Köpbackantie 9

20. Aitta mahdollisesti 1800-luvulta,
A-luokka. (pihan asuinrakennus 1981)
Köpbackantie 9.

21. (1943?) Asuinrakennus on rakennettu vanhan navetan kivijalalle. A-luokka,
Köpbackantie 11.

23. (1900-l) A luokka,
asuinrakennus,
Köpbackantie 20.

25. (1899) A-luokka, Köpbackantie 22.

23. sauna (1900-vaihte?) B-l.

23. (1899) Ulkorakennus, ollut nähtävästi asuinrakennus A-luokka.

Kohteiden 23, 36, 40 ja 41 pihapiirit muodostavat hienon ehyen kokonaisuuden, jossa erityisesti talousrakennuksilla on merkittävä osuus.

22. (1920?) B-luokka.

27. (1949) A-luokka.

Kohteen 25. ulkorakennus

26. (1920) B-luokka

24. (1920?) B-luokka

28. punainen pihamökki(1908) ja sen vieressä toinen pieni mökki (ei näy kuvassa) ovat suojeltu asemakaavassa: A-luokka. Tontin mineriittivuorattu asuinrakennus (1920) B-luokka.

29. (1912) suojeltu asemakaavassa A-luokka, Köpbackantie 32.

30. (1951) B-luokka.

31. (1962) C-luokka.

32. Vaalea talo 1948, takana keltainen 1945, C-luokka

33. Sauna ja asuinrakennus (1935), A-luokka, Marjakuja 2.

34. (1972) ominaispiirteensä säilyttänyt 1970-lukua hyvin edustava puuverhoiltu talo, B-(C) luokka. Marjakuja 4.

35. (1948) A-luokka poikkeuksellinen yksilöllisesti suunniteltuna.

36. ulkorakennus,
Takamaantie 4. A-luokka

36. ulkorakennus (1935)
suojeltu asemakaavassa.

Köpbackassa erityisesti ajattomasti asialliset, mutta samalla sympaattiset yksilölliset ulkorakennukset ilahduttavat. Yhteistä niille on kokonaishahmon selkeys ja kapearunkoisuus, mikä luo ryhdikkään ilmeen. Kuvan kohteet ovat Köpbackantien eteläpäätä.

36. asuinrakennus (1935) A-luokka, Takamaantie 4.

37. (1935) B-luokka. Takamaantie 6

38. asuinrakennus (1938) ja ulkorakennus, A-luokka, Takamaantie 8.

39. (1949) B-luokka.

Välitontteja rakentamatta

40. kaksi 1950-luvun rakennusta Maamiehentien tuntumassa. B-luokka. Köpbackantien länsipuolella oli ennen 1940-lukua vain muutama pihapiiri, koska alue oli alavaa ja peltona. Rakentamattomat tontit umpeuttavat pusikoituessaan kylältä näkymiä maisemaan.

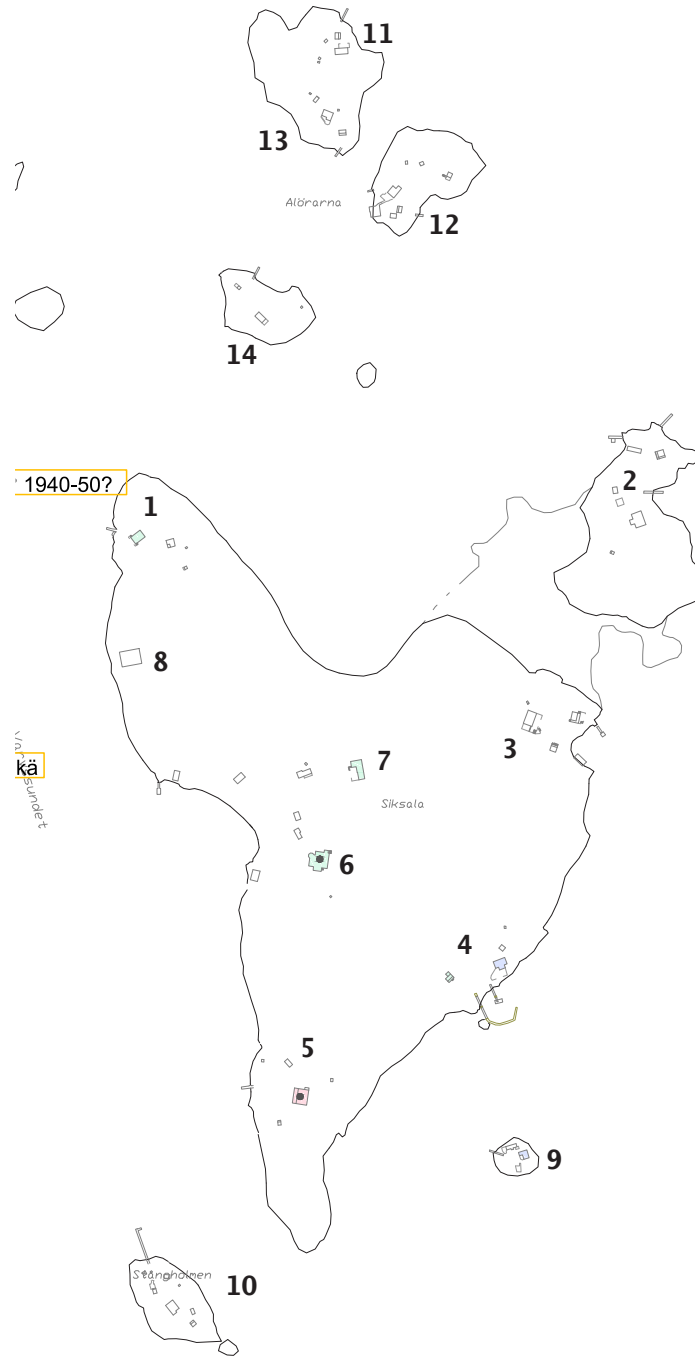

Näkymä Kipparilantieltä maisemaan kohti Vanhaa Valkontietä, mikä kulkee hienossa puoliavoimessa pihlajia, katajia ja mäntyjä kasvavassa metsänreunavyöhykkeessä. Lato (luokkaan B) täydentää kulttuurimaiseman henkeä. Vanhoissa kartoissa tie näyttää kulkeneen alempana aivan pellon ja mäen saumassa. Pelto, lato (säilytettävä) ja metsänreunavyöhyke olisi kaavassa huomioitava. Reunavyöhykkeen arvo menetetään, jos pellolle rakennetaan tai jos peltoa muutetaan puisto- ym. virkistysalueiksi.

41. Köpbackantien länsipuolen rakentamista Kipparilantiellä (kaikki kuvat yllä). Rakentaminen on 1940-luvun lopulta ja sen jälkeen. Kuvissa näkyy kuinka viimeisten vuosikymmenien rakentaminen on synnyttänyt uudet haasteet täydennysrakentamiseen kuten maaston muotoihin sovituksen , rakennusten suuren koon ja monimuotoisuuden sekä värien, matereriaalien ja rakenteiden raskauden. B-luokka

Siksala

Merkkien selitykset

- S-merkki osayleiskaavassa
- S-merkki asemakaavassa
- su-merkki asemakaavassa
- sr-merkkiosayleiskaavassa
- sr-merkki asemakaavassa
- sr-merkki asemakaavassa, joka poistetaan osayleiskaavassa

1 : 5 000

Rakennuksen iät

- -1890
- 1890-1920
- 1920-1930
- 1930-1940
- 1940-1960
- 1960-1970
- 1970-

1. C-luokka

2. C-luokka

4. B-luokka

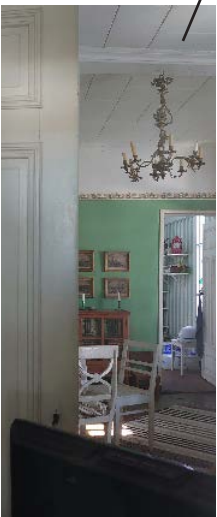
3. C-luokka

5. A-luokka

6. A-luokka

7. C-luokka

8. A-luokka

9. B-luokka

10. B-luokka

11. B-luokka

12. C-luokka

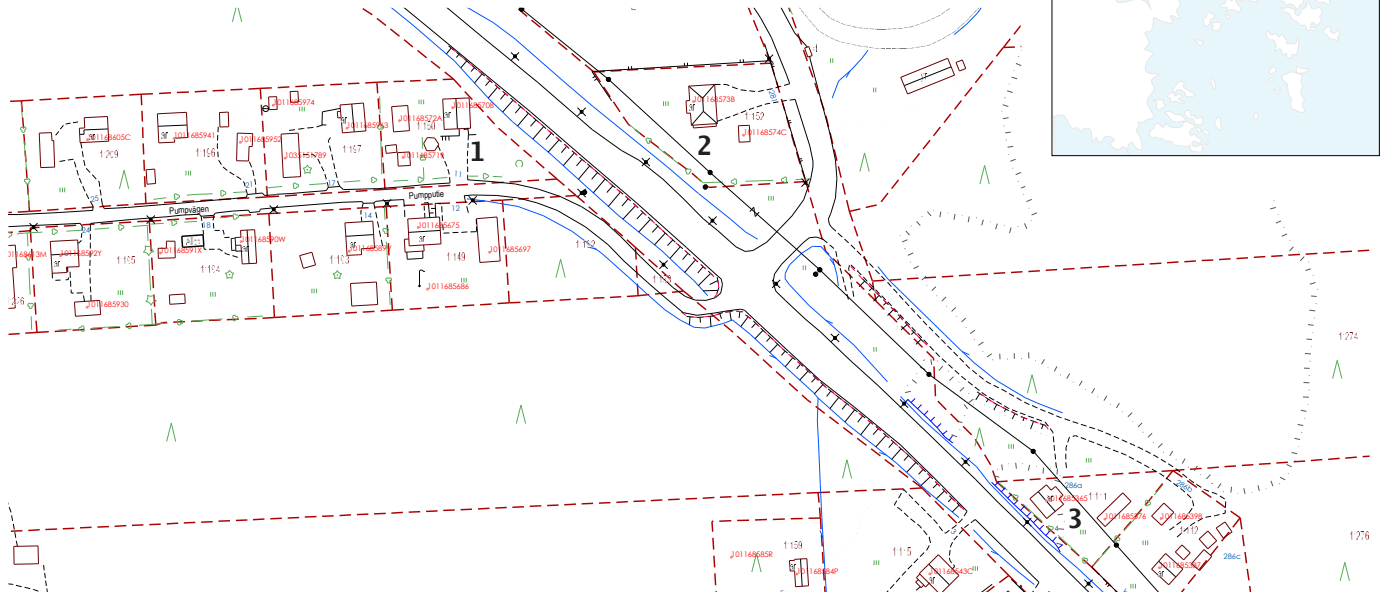

13. C-luokka

14. B-luokka

Valkon keskustan reuna kohteet

1. Pumpputie 11 (1960),
B-luokka

3. Valkontie 4 (1949)

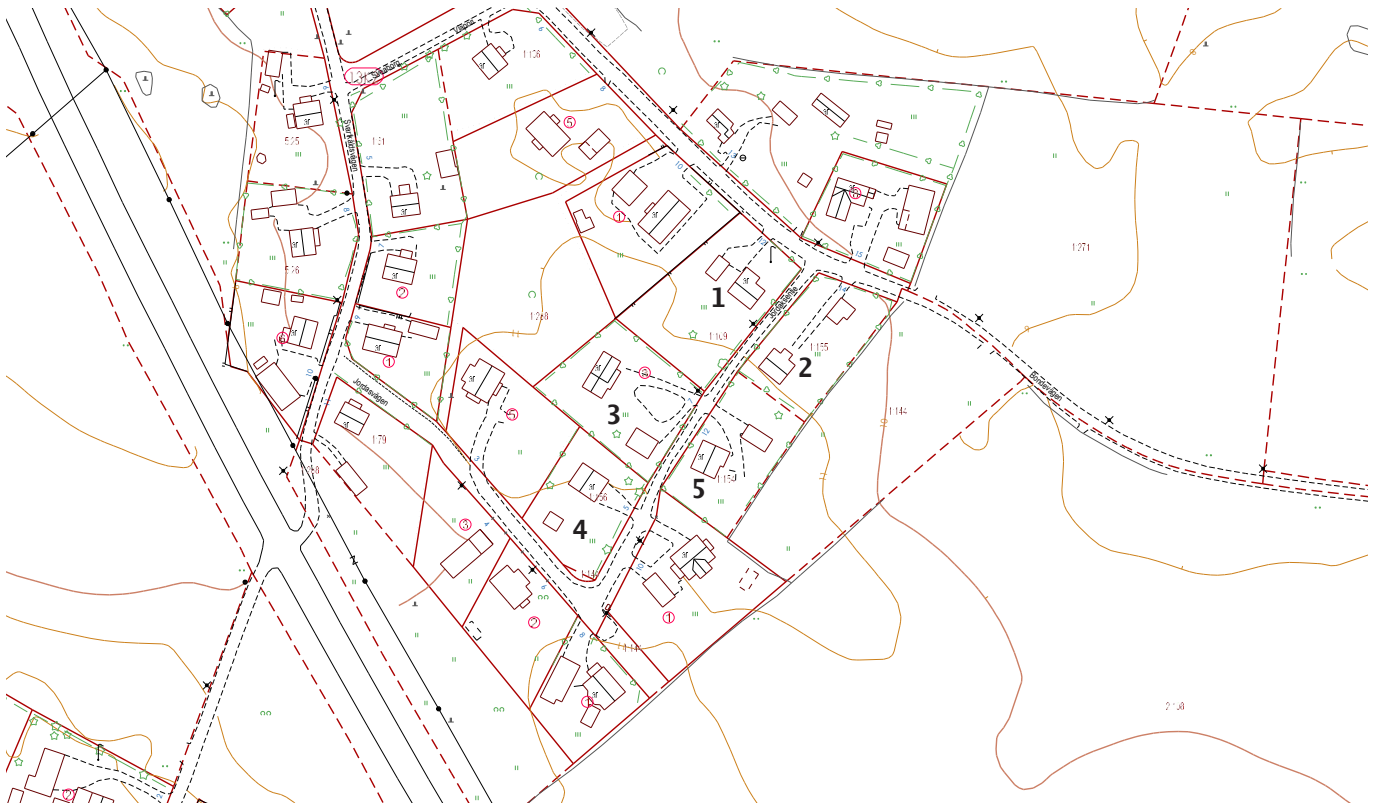

2. (1957) Entinen
Limonaditehdas ja asuintalo

Yläkuvat: Valkontien ja Vanhan Valkontien eteläosan varteen syntyi 1950-60 luvun vaihteessa asutusta. Taajamamuodostumisen kannalta erikoinen on Pumpputien rakentuminen, joka nähtävästi on toteutettu yksittäisen maanomistajan tilan palstoituksella? Pumpputie 11 (kuva 1) asuinrakennuksen hahmo on selkeästi sodanjälkeiselle ajalle tyypillinen, mutta ”rungen sisäänvedetty sisäänkäyntikatos on tyypillinen 1960-luvulle. Yksityiskohdiltaan harvinainen on sokkelin liuskekiviverhousta muistuttava rappaus.

Valkontie 4 (kuva 3) on hyvin tyypillinen 1940-luvun lopun ”rintamamiestalomalli” Valkon ja Köpbackan alueella: suhteellisen pieni, ikkunat pieniä, usein kuitenkin kulmaikkunoita. 1950-luvun lopulla alueelle rakennettiin vaurastumisen myötä roiskerapattuja taloja (tyypillinen väri oli hiekanruskea) aiempaa suurempia asuinrakennuksia, joissa saattoi olla autotalli kellarissa (vrt. kuva 1).

Haravankylän reuna kohteet

JORDAKSENTIEN pohjoisosa on rakentunut 1950-luvulla . Neljä tien viidestä 50-luvun pientalosta on roiskerapattuja ja hiekanruskeiksi maalattuja rintamamiestaloja ja siksi rakentaminen on yhtenäistä. Tietä rajaavat aikakaudelle tyypillisesti leikatut pensasaidat.

1.(1957) (kaksi kuvaa yllä). Yksittäisten rakennusten ominaispiirteiden säilyminen on tärkeää miljöössä.

2.(1954)

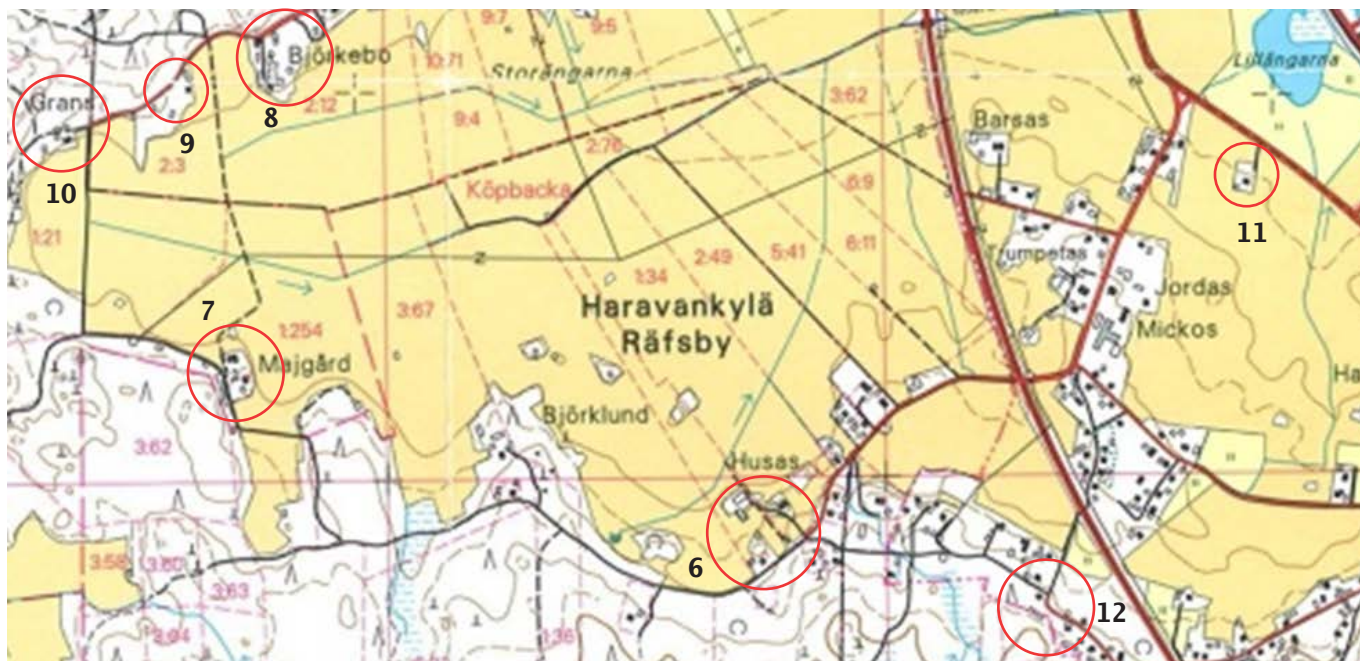

3. (1954) myöhemmin kuistia laajennettu

4. Edessä sauna (1959), takana rapattu asuinrakennus. (1954).

5. 1950-l. Aikakaudella maalattiin ikkunakarmi usein erivärisiksi kuin vaalea puite. Myös räystäänaluslaudoitus maalattiin usein eri värillä kuin seinät ja kattotuolien päät.

6. Husas (päärakennus 1936. Vaikka rakennus on ilmeeltään 1930-luvun maaseuturakentamiselle tyypillinen, on se rakenteeltaan poikkeuksellinen osittain rapattuine seinineen Hyvin säilynyt alkuperäisyyds. A-luokka, Virpekintie 131.

7. Virpekiintie 223. Majgårdin tila on Haravankylän kulttuurimaiseman luonnetta tukeva ja erityisesti peltoaluetta kiertävälle Virpekiintielle viehättävyyttä luova pihapiiri (tie kulkee pihan läpi). Navetta (todennäköisesti 1930-luvulta) ja sen edessä olevat talousrakennukset ovat esimerkki harmoniseen ja huolelliseen toteutukseen perustuvasta maanviljelysmaailman rakentamisesta. Peltojen alueen länsireunalla on yksi harvoista säilyneistä ladoista (maisemallisesti merkittävä). B-luokka

8. Björkebo (B-luokka) B-luokka

9. (A-luokka)

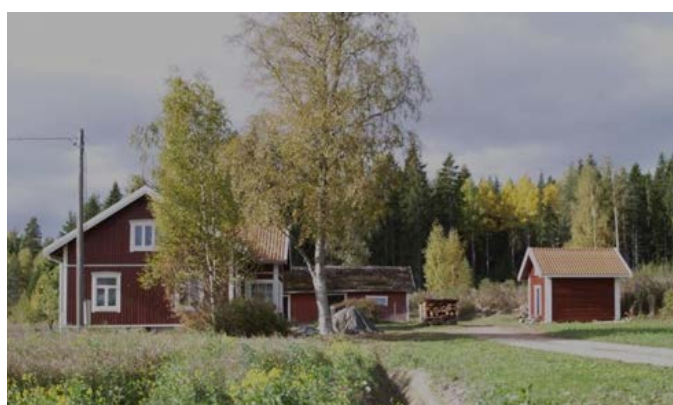

11. (1930-luvulta oletettavasti, paikkatiedossa ilmoitettu 1945?) A-luokka, Vanha Valkontie 75.

12. Valkontien länsipuolella Haravankylän eteläosan metsänreunavyöhyke alkoi rakentua 1940-luvun lopulla. Suosittu talotyyppi alueella oli nurkkaikkunallinen ja suhteellisen kapea rintamamiestalo, usein räystäät oli perinteisesti koteloitu. B-luokka

10. Grans (1921) piha, rakennukset B-luokkaa. Solvikintie 190

Pitkäniityntien reuna kohde

A-luokka